

GŁOS ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ

Rok I.

Redaktor Naczelny JAN WALEWSKI
Redakcja i Administracja: Rynek Kościuszki Nr 9, telefon Nr 10-06.

Nr. 40

Rozgromienie anarchji sejmowej

Białystok, 20 listopada.

By dorzecznie ocenić wymowę niedzielnych wyborów — ocenić, rzecz prosta zgrubszą, pod pierwszym wrażeniem wyników obliczeń — należy ich cyfrowe rezultaty skonfrontować z ich celem.

Jakież cel pragnęli osiągnąć sterczy nawy państwowej, rozpisyując wybory?

Marszałek Piłsudski ujął go w formę pytania, postawionego krajowi do rozstrzygnięcia. Brzmiało ono: „Czy Polska chce, aby jej Sejm był podobny do dawnych i miał cechy suwerenności partji i wychodków partyjnych, rozchwałających się stale w nadużyciach — czy też chce z tem zerwać tak, aby śladu z tej przeszłości nie zostało?”

Inaczej mówiąc, Marszałek postawił społeczeństwu pytanie, czy pragnie ono okazać mu wyraźną pomoc w utworzeniu Sejmu, któremu w pracy przywódcaliby suwerenność Państwa i Narodu, i który byłby przeto zdolny do ustalenia racjonalnej współpracy z władzą wykonawczą, zużywającą dotychczas wiele wysiłków na obronę Państwa i interesów publicznych przed zakusami partji sejmowych.

W odpowiedzi na to pytanie wybory niedzielne dały Marszałkowi około 250 mandatów poselskich na ogólną ilość 444-ch, a więc znaczną, wyraźną, stanowiącą większość.

Cel został zatem osiągnięty. Można powiedzieć, że osiągnięty został nie jeden, a cały kompleks celów, zrealizowana cała girlanda najzupełniej istotnych i zasadniczych postulatów natury polityczno-państwowej. Wypadnie nam niejednokrotnie powracać do nich i do ich wymowy.

Narazie atoli należy przede wszystkim rzucić okiem na stronę przeciwną, na opozycję i skonfrontować jej hasła i zapowiedzi z rezultatami, uzyskanymi przez nią w niedzielnej batalji.

A więc przede wszystkim najbardziej bojowa, bańcuczna i czelna awangarda opozycji — CKW, PPS.

Myślenie polityczne znajduje się w Polsce w tak licznych jeszcze powijakach, że mówić o niem jako o realnej rzeczywistości prawie niepodobna. Lecz każdy bodaj zgodzi się, iż partja, głosząca od dwóch lat hasło „likwidacji” władzy Piłsudskiego, grożąca mu „gniewem ludu”, usiłująca zohydzić Jego pracę dla Państwa i Narodu, winna posiadać faktycznie usprawiedliwienie tej odwagi słowa w realnem oparciu w społeczeństwie, w sile. W przeciwnym razie owa rzekoma odwaga jest zwykłą arogancją, nie mieszczącą się w kategoriach czynu politycznego.

Otóż CKW uzyskał w wyborach 24 mandaty wobec 250 mandatów listy Marszałka, a więc około ośmiu i pół procent siły, jaką chciał koniecznie „zlikwidować”. Ponieważ w Sejmie poprzednim PPS, CKW posiadał 63 mandaty, staje się jasnym, iż utracił on 39 mandatów właśnie z tytułu stosowanej wobec pracy Marszałka arogancji, której nie podziela społeczeństwo, a także znakomita większość dawnych wyborców CKW.

Kłeska dotknęła wszystkie partje, które poszły do wyborów pod czerwonym sztandarem „likwidacji systemu pomajowego”. Wyzwolenie posiadało w Sejmie poprzednim 40 mandatów, uzyskało 15. NPR — prawnica posiadała 14, uzyskała 8, Stron-

Podniesienie autorytetu parlamentu — Współpraca mniejszości narodowych z Rządem — Uporządkowanie spraw ustrojowych — Poprawa gospodarcza Oto perspektywa zwycięskich wyborów

Wywiad z Pułkownikiem Sławkiem

(Telefonem od własnego Korespondenta).

WARSZAWA, 19 XI. „Chicago Tribune” w numerze z datą dnia 19 listopada b. r. drukuje wywiad, udzielony przez płk. Waleręgo Sławka, byłego prezesa Rady Ministrów w Warszawie, w skłonie korespondentowi tego dziennika. Na zapytanie, dotyczące sytuacji w Polsce po wyborach do Sejmu, odpowiada płk. Sławek, iż jest zadowolony z wyniku wyborów pod wieloma względami.

— Wydaje mi się przedewszystkiem — mówi płk. Sławek — że na tej drodze uda się uzdrowić i podnieść auorytet parlamentu w Polsce, którego istnienie zostało w opinji społeczeństwa w istocie swej mocno podważane przez demagogję polityczną różnych partji. Ponadto wynik wyborów wykazał dobitnie, co w Polsce widzą wyraźnie, a czego nie dostrzegają nasi amerykańscy przyjaciele, że polskie mniejszości narodowe zmieniły się w nastrojach zdecydowanie w kierunku kooperacji z Państwem Polskim, jako z państwem własnym, a szczególnie z obecnym rządem.

Liczni reprezentanci Żydów, Ukraińców, Białorusinów, Czechów, a nawet staroobrzędowców rosyjskich wchodzi w skład prządowego bloku Piłsudskiego i w ten sposób wyraźnie to podkreślają. Wam Amerykanom, którzy się patrzają na Polskę na mapie świata, tak bezpośrednio przylegającą do wschodniego wulkanu, zdawać się

może, że Polska naraziona jest stać na wielkie niebezpieczeństwo.

My Polacy z bliska spokojnie oceniamy te rzeczy i rozumiemy też, że uporządkowanie ustrojowych spraw Państwa naszego i rozbudowa naszej siły gospodarczej wytworzy tak wielką różnicę poziomu życiowego między naszym zyciem a życiem sąsiada ro-

syjskiego, że sąsiad ten stać się musi coraz mniej dającym powód do obaw. Rozumie się, że na życie gospodarcze kraju musi być zwrócona teraz nasza bardzo baczna troska co przy uporządkowaniu stosunku parlamentu do najważniejszych problemów Polski staje się coraz łatwiejsze.

Cały kraj raduje się z zwycięstwa listy Nr. 1

W dniu 18 b. m. w związku z pomyślnym wynikiem wyborów do Sejmu odbyła się w Sejnach żywiłowa manifestacja radosna, w której wzięły udział: Związek Strzelecki, Związek Peowiaków i miejscowa ludność.

Uformowany pochód z orkiestrą i transparentem przeszedł po ulicach miasta, poczem zatrzymał się przed Magistratem, gdzie został odegrany hymn Narodowy i wygłoszono okolicznościowe prze-

mówienia.

Na prośbę zebranych burmistrz miasta wysłał do Pana Marszałka Piłsudskiego depeszę treści następującej: „Mieszkańcy miasta Sejn z radością przyjmują wiadomość o zwycięstwie listy Nr. 1 i wyrażają Ci, Panie Marszałku, życzenia długiej i owocnej pracy dla dobra Twego Narodu”.

W manifestacji brało udział około 1000 osób, w tem wielu Litwinów.

Ogłoszenie

Na podstawie art. 92 i 99 Ordynacji Wyborczej podaje do wiadomości publicznej wyniki wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w okręgu wyborczym Nr. 5 (m. Białystok, oraz powiaty: Białostocki, Sokólski i Wołkowyjski).

I. Głosów ważnych oddanych w okręgu wyborczym Nr. 5:

na listę Nr. 1 — 113 435	na listę Nr. 19 — 26 259
na listę Nr. 5 — 3 312	na listę Nr. 22 — 531
na listę Nr. 7 — 31 713	na listę Nr. 23 — 5 407
na listę Nr. 17 — 15 811	

II. Posłami do Sejmu zostali wybrani:

Z listy Nr. 1 (Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem)

1) Car Stanisław	3) Bzowski Włodzimierz
2) Walewski Jan	4) Jaroszewicz Michał

Z listy Nr. 7 (Związek Obrony Prawa i Wolności Ludu Stronnictwo Centrolewu)

1) Sawicki Adolf

Z listy Nr. 19 (Katolicki Blok Ludowy)

1) Bitner Wacław

III. Zastępcami wybranych posłów są:

Z listy № 1:

1) Motoszko Michał	3) Przytuła Józef
2) Szkiładź Władysław	4) Jaroszewicz Bazyl

Z listy Nr. 7:

1) Łoś Dominik

Z listy № 19:

1) Malyszko Adolf

Białystok, dnia 19 listopada 1930 r.

Przewodniczący Okręgowej Komisji
Wyborczej Nr. 5 w Białymstoku
(—) K. Wołosz

Po spisie ludności w Ameryce

WASZYNGTON, 19 XI (PAT). Prezydent Hoover oświadczył, że według ostatniego spisu ludności w Stanach Zjednoczonych zamieszkuje obecnie 122 093 455 ludzi. W związku z dokonaniem spisu nastąpi pewne przegrupowanie mandatów w Izbie reprezentantów, przyczem stany Kalifornia, Michigan, Teksas i Nowy Jork otrzymają więcej mandatów, niż dotychczas.

Po amerykańsku: szmugiel na samolotach

DETROIT, 19.11. (PAT). Wykryto tu 2 wielkie przedsiębiorstwa zajmujące się szmuglem alkoholu i ułatwiające wjazd do Stanów Zjednoczonych nie mającym do tego uprawnień. Przedstawicielstwa te miały na swoje usługi 30 aeroplanów.

nictwo Chłopskie 26, uzyskało 18, Piast 21, uzyskało 15.

Cały Centrolew z pp. Daszyńskim, Thuguttem, Niedziałkowskim i Dąbskim wchodzi do Sejmu w łącznej sile około 80 posłów wobec 250 posłów BB — w żalostnej postawie wobec bańcucznych hasel wypisanych na własnych sztandarach, z opuchłym w głupiej agitacji je-

zykiem w oniemiałych wobec rozmiarów poniesionej klęski ustach.

Ławy poselskie będą dla niego obecnie ławami pięcioletniej pokuty za grzech partyjnego rozwydrzenia, pokuty, która zaraz jutro poróżni śmiertelnie wczorajszych sojuszników i z której nigdy już nie powrócą do dawnej zgniłej świetności.

Jeśli w sumieniach posłów Cen-

trolewu pozostała jeszcze tlejąca iskra miłości Ojczyzy, znajdą pociechę w tem, co cieszy kraj cały, a mianowicie, iż Rzeczpospolita została wyrwana anarchji sejmowej, że naród przezwyciężył słabość rozbicia na partje, jednocząc się w znakomitej większości wokół osoby Marszałka dla zapewnienia Państwu rządności, siły i pomyślności.

ZE ŚWIATA

Niemcy nie śpią

BERLIN. W zawartym układzie handlowym pomiędzy Niemcami a Finlandją znajdują się klauzule, skierowane przeciwko eksportowi szeregów polskich artykułów spożywczych.

Ottón nie wróci na tron

BUDAPESZT. W związku z pogłoskami o zamierzonych próbach wprowadzenia arcyksięcia Ottóna Habsburga na tron węgierski — cesarzowa Zyta oświadczyła oficjalnie że wszelkie tego rodzaju pogłoski są nieprawdziwe.

Dymisja min. Perota

PARYŻ. W związku z aferą banku „Oustric” min. sprawiedliwości Peret zgłosił dymisję, która została przyjęta.

Groźba rewolucji w Hiszpanji

MADRYT. Pomimo zakończenia strajku generalnego w stolicy, ruch strajkowy rozszerza się na prowincję. Studenci wyższych uczelni przyłączyli się do robotników i wzywają masę do rewolucji. Według ostatnich wiadomości sytuacja jest b. groźna.

Aresztowanie bohatera przestworzy

WIEDEŃ. Na stacji w Senmeringu został aresztowany pod zarzutem fałszerstwa pieniędzy uc estnik pierwszego przelotu przez Atlantyk — Charles Levine.

„Nieśmiertelny”

PARYŻ. „Akademia Nieśmiertelnych” przyjmie do swego grona marszałka Petaina.

Tragiczna pomyłka

NOWY-JORK. Lekarz szpitala w Dedelin (Kolumbia) zaszczepił dziecku szkolnym zamiast antytoksyny — jad dyfterji, skutkiem czego 19 dzieci zmarło, a 30 leży w stanie beznadziejnym.

„Rozbrojenie” Niemiec

BERLIN. Reichsrath przyjął budżet Reichswehry przewidujący m. in. budowę pancernika „B” i innych jednostek floty wojennej.

Przy „okrągłym stole”

LONDYN. Konferencja delegatów Dominionów angielskich i W. Brytanji łączy się nadzwyczaj gładko. Rozdźwięki jakie zarysowały się po ultimatum mułmanów indyjskich zostały zlikwidowane.

Przed strajkiem górniczym

LONDYN. W związku ze skróceniem pracy w górnictwie do 730 godz. właściciele kopalń chcą obniżyć płace górnikom. Związek górniczy odrzucił propozycję właścicieli i prawdopodobnie w dniu 1 grudnia wybuchnie strajk górników oraz kolejarzy, którym również mają być obniżone płace.

Z całej Polski

Zima

Zima zapanowała w całej pełni. Wszędzie temperatura poniżej zera. W Warszawie — 3, Wilno — 6, Poznań — 1, Kraków — 2, Zakopane — 7.

Ukrócenie szarlatanerii i znachorstwa

Państwowa Rada Zdrowia opracowała projekt, w myśl którego leczący choroby mogą tylko dyplomowani lekarze.

Zgon czwartej ofiary mordu częstochowskiego

W Częstochowie zmarł Michał Zawadzki czwarta ofiara mordu politycznego ciekawisty Kostrzewskiego.

W kopalni „Saturn”

Akcja ratunkowa w kopalni „Saturn” trwa bez przerwy, dotychczas jednak nie odnaleziono zaginionych górników Łyczora Z. krzewskiego i Jana Zurka.

Nie spoczniemy na laurach lecz uwieńczymy zwycięstwo! Głosujemy do Senatu na listę Nr. 1.

Obywatele!

Oddając swe głosy na listę Marszałka Józefa Piłsudskiego, złożyliście dowód głębokiego patriotyzmu i wielkiej dojrzałości politycznej.

Zdobycie absolutnej większości zaraz we wstępnym boju wyborczym, jest wypadkiem, który nie ma równych sobie we współczesnym życiu parlamentarnym innych państw. Jest wynikiem, którego świat cały Polsce zazdrościć będzie.

Obywatele!

Głosując na listę Nr. 1, złożyliście dowód głębokiej ufności do Osoby Marszałka Józefa Piłsudskiego, jako do Wodza Narodu i Budowniczego Państwa. Te miliony głosów, które padły na Jego listę przesądziły tem samem konieczność zmiany ustroju Rzeczypospolitej, którą Marszałek Piłsudski wskazał jako główną troskę swoją i przyszłego Sejmu.

W sprawach przyszłych zmian ustroju doniosłą rolę odegra również Senat Rzeczypospolitej.

Dlatego dziś jest rzeczą ogromnej wagi, by wyniki wyborów do Senatu były w całkowitej harmonii z wynikiem wyborów do Sejmu. Tylko bowiem w takich warunkach możliwą będzie owocna i skuteczna praca obu naszych ciał ustawodawczych.

Obywatele! Niewolno nikomu zaniedbać swego obowiązku przy wyborach do Senatu Rzeczypospolitej w dniu 23-go listopada.

Niech nikogo z uprawnionych nie zbraknie przy urnie wyborczej.

Pomysłny wynik głosowania do Senatu będzie należytem uwidocznieniem świetnego zwycięstwa, odniesionego w wyborach do Sejmu.

Wszyscy do urny wyborczej z kartkami Nr. 1!

Niech żyje Polska!

Niech żyje Marszałek Piłsudski!

Niech żyje zwycięstwo listy Nr. 1.

Stosunki handlowe Polski z bliskim Wschodem

Z pośród krajów Bliskiego Wschodu, z którymi Polska utrzymuje bardzo ożywione stosunki handlowe, na pierwszym miejscu znajduje się Egipt, z którym obrót wynosił w roku 1929 przeszło 22 miliony złotych, na drugim zaś Turcja — 8,7 milion. zł. W roku 1926 i 1927-ym obroty nasze z Turcją były większe; na spadek ich wpłynął głównie brak traktatu

handlowego, utrudnione stosunki komunikacyjne i kryzys gospodarczy w Turcji. W roku 1930-ym stosunki te uległy pewnej poprawie, tak że handel z Turcją w ciągu pierwszych 9-ciu miesięcy b. r. wyniósł około 11-tu milionów złotych w obrocie obustronnym. Przyczyniły się do tej poprawy m. in. polepszone stosunki komunikacyjne.

Proces wyrotowców białoruskich w Wilnie

W dniu 18-go b.m. rozpoczęła się w Okręgowym Sądzie wileńskim rozprawa przeciwko czterem b. posłom na sejm z komunistycznego klubu białoruskiego, oraz przeciwko sześciu ich najbliższym współpracownikom.

B. poseł Ignacy Dworczanin, skazany już za strzelanie do policji w miejscowości Alekszyce pod Grodnem, odpowiadać będzie obecnie za wygłoszenie w 1929-ym i 1930-ym roku roku siedmiu przemówień, wzywających do obalenia siłą istniejącego ustroju państwowego i oderwania siłą części ziem Rzeczypospolitej. Ponadto odpowiadać będzie b. poseł Dworczanin za wydanie broszury antypaństwowej, p. t. „Białoruskaja Praca”.

B. poseł Flegant Wołyniec, odpowiadać będzie za przynależność

do partji wyrotowej i za wygłoszenie kilku przemówień, nawołujących do obalenia istniejącego ustroju społecznego. Były poseł Wołyniec odpowiada również za wydanie broszury „Białoruskaja Praca” i podobnie jak b. poseł Dworczanin, skazany był już za branie udziału w zająciach w Alekszycach.

Były poseł Gawryluk, odpowiadał za wygłoszenie dwóch antypaństwowych przemówień na zgromadzeniach publicznych w 1929 i 1930-ym roku.

Były poseł Paweł Kryńczuk, odpowiada za wygłoszenie 6-ciu przemówień antypaństwowych na zgromadzeniach publicznych w 1929-ym i 1930-ym roku, a ponadto za znieważenie starosty w Słonimie i naczelnika więzienia.

Konferencja

w Min. Przem. i Handlu w sprawie dochodów Izb Rzemieślniczych

W Warszawie rozpoczęła się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu konferencja z udziałem przesył Izb Rzemieślniczych i Izby Przemysłowo-Handlowych.

Odnosny referat w imieniu wszystkich Izb Rzemieślniczych z całej Polski złożył dyrektor Izby Rzemieślniczych w Łodzi p. PiekarSKI.

Organizacja Inspekcji zdrowia

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych rozesało do wszystkich Wojewódów okólnik, w którym podaje instrukcje, normując i upraszczając zasady prac Inspekcji wojewódzkiej służby zdrowia.

Według instrukcji organami wojewódzkiej inspekcji zdrowia są: naczelnik wydziału zdrowia, inspektor lekarski oraz inspektor farmaceutyczny.

Każdemu z nich podlega pewien ściśle określony dział pracy, umówiony przez instrukcję bardzo dokładnie.

Awanse w wojsku

Dowiadujemy się, że dalszy ciąg awansów na pułkowników poszczególnych broni i służb oraz awansów oficerów w niższych stopniach broni i służb, jak również awanse podporuczników na poruczników — ogłoszone będą w Dzienniku Personalnym M. S. W. w najbliższym czasie.

Unifikacja przepisów na P. K. P.

W pierwszych dniach b. m. została przeprowadzona we wszystkich dyrekcjach P. K. P., za wyjątkiem dyrekcji Gdańskiej, unifikacja przepisów sygnalizacyjnych, połączona z jednoczesnym uchynieniem dotychczas obowiązujących, różnych dla trzech byłych zaborów. Unifikacja w dyrekcji gdańskiej zostanie przeprowadzona rozporządzeniem specjalnem, którego termin zostanie w niedalekim czasie oznaczony.

Nowe agencje pocztowe

Dyrekcja Poczty i Telegrafów w Warszawie uruchomiła agencje pocztowe 2 stopnia w Wólce Karwowskiej w pow. szczuczyńskim i w Zbójni w pow. kolneńskim.

Poświęcenie i otwarcie Zakładu Psychiatrycznego w Choroszczy wybudowanego miljonowym kosztem

W dniu 25 b.m. odbędzie się w Choroszczy uroczyste poświęcenie i otwarcie części zakładu psychiatrycznego, wybudowanego staraniem Białostockiego Związku Międzykomunalnego.

Program uroczystości przewiduje: powitanie przybyłych gości, poświęcenie zakładu, oraz zwiedzanie urządzeń Zakładu i majątku Związku. Spodziewany jest duży napływ gości zamieszkowych,

ponieważ zakład omawiany, wybudowany wielkim kosztem, będzie jednym z największych zakładów tego rodzaju w Polsce. Wykończony obecnie pawilon może pomieścić 400 chorych. Po zakończeniu całkowitej budowy w zakładzie znajdzie miejsce 1000 pensjonariuszów, którzy korzystać będą z najbardziej nowoczesnych urządzeń leczniczych i wygod.

Podział kredytów na odbudowę zniszczeń wojennych

W białostockim Dzienniku Wojewódzkim № 17 ukazało się zarządzenie pana Wojewody białostockiego o podziale przyznanego kredytu na odbudowę budynków, zniszczonych lub uszkodzonych

wskutek działań wojennych w wysokości 25.000 zł., przeznaczonych dla Pożyczkowych Komisji Odbudowy: w powiecie grodzieńskim 10.000 zł., w powiecie bielkim 10.000 zł. i wolkowskim 5.000 zł.

Podział funduszy na pomoc inwalidom pracy

Wydział gospodarczy białostockiego urzędu wojewódzkiego wyplacił w miesiącu bieżącym na pomoc dla inwalidów pracy, zarejestrowanych na terenie województwa, zł 7.250, według następującego podziału:

Starosta grodzki w Białymstoku — 800 zł.; starosta powiatowy w Białymstoku — 400 zł.; starosta w Augustowie — 300 zł.; starosta w

Bielsku-Podlaskim — 600 zł.; starosta w Kolnie — 350 zł.; starosta w Grodnem — 1.100 zł.; starosta w Łomży — 900 zł.; starosta w Ostrołęce — 400 zł.; starosta w Ostrowi Mazowieckiej — 500 zł.; starosta w Sokółce — 200 zł.; starosta w Gróźnie — 400 zł.; starosta w Suwałkach — 500 zł.; starosta w Wolkowsku — 400 zł.; starosta w Wysoko-Mazowieckim — 400 zł.

Posiedzenie programowo-budżetowe Wojewódzkiego Komitetu L. O. P. P.

Dowiadujemy się, iż w najbliższych dniach odbędzie się zwyczajne ogólne zgromadzenie programowo-budżetowe Komitetu Wojewódzkiego Ligi Obr. Pow. i Prze-

ciwogazowej, który już rozesał delegatom Komitetów powiatowych projekty budżetu i programy prac celem dokładnego zaznajomienia się.

Rozbudowa lotnisk na terenie województwa białostockiego

Zarząd Wojewódzkiego Komitetu L.O.P.P., realizując plan rozbudowy lotnisk, przystąpił do opracowania wybranych terenów

pod lotniska w Łomży i Suwałkach. Prace niwelacyjne zostaną rozpoczęte z wiosną przyszłego roku.

Zjazd delegatów powiatowych organizacji rolnych

W dniu 18 b.m. w lokalu Wojewódzkiego Towarzystwa Organizacji Kółek Rolniczych odbyło się zebranie zarządu W. T. O. i K. R. zaś w godzinach popołudniowych odbył się zjazd przedstawicieli okręgowych towarzystw Kółek Rolniczych, zadaniem którego było usprawnienie działalności tych towarzystw, nawiązanie bliższego kontaktu pomiędzy organizacją wojewódzką i jej powiatowymi oddziałami, oraz omówienie zakoń-

czenia przejściowego okresu unifikacji i wyboru nowych władz we wszystkich ogniwach organizacyjnych. Poinformowano przedstawicieli O. T. O. i K. R. o dokonanych dotychczas pracach W. T. O. i K. R. oraz polecono przygotować preliminarze budżetowe i preliminarze pracy na przyszły rok budżetowy. Zebranie przeciągnęło się do godz. 11 wieczorem skutkiem bardzo żywej dyskusji.

W powyższych zebraniach brali

SUWAŁKI

Święto Federacji

Święto Federacji. W niedzielę dn. 9 b.m. odbyła się uroczystość powiatowej Federacji, połączona z akademią, którą zagałił prezes miejscowej Federacji. Na przewodniczącego powołano pana Starostę Powiatowego, Sala była pełniona. Referat wygłosił czołowy kandydat listy Nr. 1 BBWR, p. Dabulewicz, który się spotkał wielkim uznaniem zebranych, w wyniku czego uchwalono przesłać depeszę holdowniczą na ręce wojewody białostockiego, p. Zyndram-Kościałkowskiego.

Ostrołęka

Targi w Piskach

Dowiadujemy się, iż p. Wojewoda udzielił uprawnienia na wielkie targi gminne w Piskach, w pow. ostrołęckim, mające się odbywać raz na miesiąc w pierwszej środę po piętnastym, przyczem jeżeli we środę wypadnie święto, targ odbędzie się we czwartek.

Głębawy wypadek

W dniu 3 listopada r. b. zgłosił się do urzędu gminnego w Rzekuniu inwalida Józef Tomaszewski, z prośbą o poświadczenie deklaracji inwalidzkiej, od którego urząd pobrał 2 zł. za poświadczenie, tłumacząc inwalidzie, iż taka opłata od deklaracji jest ustanowiona. Inwalida, nie mając możliwości uzyskania poświadczenia, opłarę tę uskutecznił. Tego rodzaju żądanie zakrawa na samowolę, gdyż ustawa inwalidzka z dnia 18 marca 1921 r. żadnych opłat od poświadczenia deklaracji nie przewiduje.

Usprawnienie komunikacji autobusowej

Z dniem 31 grudnia r. b. wchodzi w życie nowe przepisy ministra Robót Publicznych, dotyczące komunikacji autobusowej. W terminie tym wszystkie autobusy zaopatrzone muszą być w auteckich Polskiego Czerwonego Krzyża, jedną gaśnicę, alarmowe urządzenia dzwonek, umożliwiające podróżnym danie sygnału kierowcy, odpowiedni komplet narzędzi i części zapasowych, dwa koła zapasowe, dwie strzałki kierunkowe po obu stronach wozu, przygotowane do oświetlenia w nocy, sztydżik z napisem że niema miejsc wolnych, oraz wycieraczkę do szyby przed kierowcą. Pozaatem przepisy określają ściśle wygląd i rozmiary karoseryj autobusowych i t. p.

udział delegacji Centralnego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych z Warszawy pp. E. Nowakowski, kierownik Wydziału organizacyjnego i H. Krzeczynski, starszy inspektor rachunkowości.

Naprawa ustroju Rzplitej możliwa jest wtedy, gdy nietylko Sejm, ale i Senat posiadać będzie większość, idącą za Wodzem Narodu—Marszałkiem Piłsudskim.
 Nikomu z uprawnionych nie wolno zaniedbać swego obowiązku w dniu głosowania do Senatu, w dniu 23-go listopada!

Białystok

Przeniesienie służbowe

Dowładujemy się, iż p. Rudziński Czesław, naczelnik Kasy Skarbowej w Białymstoku, został przeniesiony na stanowisko naczelnika Kasy Skarbowej w Łowiczu w dotychczasowym charakterze służbowym.

Nowy Inspektor Pracy

Minister Pracy i Opieki Społecznej przeniósł pana Fedeckiego Stanisława, Inspektora pracy 17 Obwodu w Kaliszu na stanowisko Obwodowego Inspektora Pracy 52 Obwodu w Białymstoku.

Pod właściwym adresem

Magistrat miasta Białegostoku przed kilku miesiącami rozpoczął naprawę jezdnii i ulicy Choroszczańskiej. Część pracy została wykonana, zaś na odcinku pomiędzy Nr. 5 a Szosą Żółtkowską roboty zostały wstrzymane. Część tej ulicy stoi się od dołów i bajdów i w czasie deszczu saje się wprost nie do przebycia. Ludzisko zaś klnie, aż uszy wiedną. Wrazie pożaru odcinek ten staje się niedostępnym dla straży ogniowej.

Ładsze roboty brukarskie na ul. Lipowej

W związku z rozpoczęciem w dniu 18 b. m. robót brukarskich na ulicy Lipowej od ul. Nowy-Swiat do ul. Polnej powiadamia się, że ruch na tym odcinku zostaje wstrzymany. Objazd w stronę dworca przez ul. Różańską, Szlachecką, Polną i Lipową. Z dworca ul. Krakowską, Sosnową, Lipową, Rynek-Kościuszki.

Amerykańskie bruki

Do Magistratu m. Białegostoku zwróciła się jedna z firm amerykańskich, urządzająca bruki uliczne własnym ulepszonej systemem we Francji, Szwajcarii i Niemczech. System ten polega na stosowaniu do układania bruków specjalnej mieszaniny, bardzo trwałej i praktycznej zastosowanej do wszelkiego ruchu kołowego. Koszt bruku tego systemu jest znacznie niższy, aniżeli bruków dotychczas układanych, drugą zaś dogodnością jego jest szybkość w układaniu, mianowicie firma omawiana zobowiązuje się układać dziennie 1.000 metr. bież. nowego bruku.

Na skutek oferty tej Magistrat prowadzi pertraktacje w sprawie wybrukowania przez firmę tę próbnego odcinka, poczem — o ile próbną bruk wykazałby swą praktyczność i niższą kalkulację kosztów — przystąpiono do przebrukowania według nowego systemu wszystkich ulic miasta, wymagających naprawy bruku.

Z Miejskiego Uniwersytetu Powszechnego

W poniedziałek dn. 17. 11. 1930 r. p. Insp. Janicki w wykładzie „Budowa wszechświata” przedstawił rozległość systemu słonecznego, zobrazował konstrukcję modelu wszechświata, najbliższe gwiazdy stałe, mgławice i komety.

Wykład p. Janickiego był jakby wstępem do następnego, jaki w dn. 21. 11. 1930 r. w teatrze „Palace” o godz. 6-ej wygłosi prelegent Polskiego Radja, dr. Feliks Burdecki na temat „Człowiek na szlakach kosmicznych”.

W wykładzie drugim p. dr. Karwowski mówił o „Radzie i jego znaczeniu w leżnictwie”, odkryciu naszej znakomitej rodaczki Marii Skłodowskiej-Curie, który przynosi ulgę w strasznej i nieuleczalnej chorobie raka. Życie i czyny wielkiej uczzonej słusznie napawają dumą polską naukę. Oba wykłady ilustrowane były przezroczkami.

W piątek 21. 11. 1930 r. odbędzie się tylko jeden wykład dr. Fe-

Z ruchu zawodowego

W dniu 18 b. m. w lokalu Cechów Rzem. Żyd. (Kilińskiego 21) odbyło się zebranie organizacyjne cechu fryzjerów pod przewodnictwem Moryca Kuperberga. Przeważała. Josef Jędrzejki w sprawie przygotowania się członków do egzaminów przejściowych w terminie do dn. 15. 12. r. b. oraz w sprawie konkurencji, uprawianej przez właścicieli fryzjerna. Wybrano nowy zarząd, do którego weszli: starszy cechu — Wolf Karp; dwaj podstarsi — Izrael Lewitan i Dawid Miller, oraz członkowie — Zelman Jeziński, Wolf Zylbersztajn, Samul Sapożnik i Elja Szwarlow.

Tegoż dnia odbyło się zebranie metalowców fabryki Gotliba, na którym omawiano sprawę nieregularnego wypłacania robotnikom zarobków tygodniowych. Uchwalono nieprzystępować do pracy, aż do czasu całkowitego uregulowania przez zarząd fabryki zaległych zarobków.

Wyzysk pośredników

W pierwszych dniach każdego miesiąca po biurach i urzędach uwijają się typy, nie pytając nikogo czy wolno czy nie wolno, podchodzą wprost do urzędników po należności z weksłami w ręku.

Historja miesięcznego utrzymania urzędnika: nie jest wcale ciekawą. Urzędnicy wiedzą, że kryzys gospodarczy nie pozwala w obecnej dobie na stawianie żądań, którebv w pewnej mierze złagodziłyby minimalne potrzeby kulturalne, społeczne i t. p., więc czy chce czy nie chce, siłą konieczności, musi szukać sobie źródeł, które na pewien czas pokrywają niedobory budżetu domowego. Korzystanie z pożyczek u osób trzecich kosztuje wiele i niekiedy rujnuje życie pracownika, pograżając go w coraz to większych robotwizaniach finansowych. Czekając się kreć na wszystkie strony, aby związać koniec z końcem.

Pijawki lichwiarskie chętnie pożyczają gotówkę osobom potrzebującym, lecz potrzebujący muszą opłacać nie byle jaki naracz. Pośrednik nie czeka rychło przyjdzie do niego osoba zadłużona, lecz bezczelnie wylóży się od stoła do stoła, zgarniając niezpracowaną daninę. Setki lichwiarzy bez uczciwej pracy dostawno żyje, ubiera się i nie wie co to obowiązek. Są gorszego gatunku hjeny życia pracowniczego. Są tacy którzy nie prowadzą własnych interesów, lecz za sprowadzonego klienta gwarantuje oddającemu towar.

Panowie kupcy, rzecz prosta, podobnym pośrednikom płacą wysokie procenty. A w rzeczywistości, czy je płacić kupiec, nie, tylko nabywca. Konsument był zawsze wyzyskiwany z racji na to, że go nie stać na jednorazowe zapłacenie gotówką, ale można byłoby się pogodzić, gdyby procenty opłacane odroczadły rzeczywistości, a nie procenty od procentów i to w dodatku karygodne. Lichwiarzy należałoby wskazać władzom, któreby urwały łeb hydrze wyzyku, bo inaczej stosunków nie udrowimy, a tymczasem tyśiące lichwiarzy żerują na nędzy ludzkiej. Jeżeli mówi się o sanacji stosunków wogóle, to przede wszystkim musimy zmusić ludzi do pracy uczciwej, a zniknie ciągle utyskiwanie na złe stosunki.

liksa Burdeckiego o godz. 6-ej w sali teatru „Palace” na temat „Człowiek na szlakach kosmicznych”: 1) Wiadomości nasze o układzie słonecznym z czasów Kopernika i Keplera. 2) Kometa Halley'a i jej niewytłumaczone zbrocenie. 3) Odkrycie Urana i Neptuna. 4) Odkrycie Plutona — wielki sukces astronomii polskiej.

Niezwykła wytrwałość nad realizacją zamierzonego dzieła

Z prac Komitetu Budowy Pomnika ku czci poległych żołnierzy 42 p. p.

(Wywiad z Panią Mecenasową Dorozynską)

Pragnąc dać czytelnikom najdokładniejsze wiadomości z przebiegu prac Komitetu Budowy Pomnika ku czci poległych żołnierzy 42 p. p. w Białymstoku, w której to sprawie zamieściliśmy w dniu wczorajszym wywiad z p. pułk. Blockim, zwróciliśmy się w dniu dzisiejszym do ofiarnej zawsze działaczki na niwie społecznej, p. mecenasowej Dorozynskiej, członkini wzmiankowanego Komitetu, z prośbą o dodatkowe informacje.

P. Mecenasowa, która czas swój całkowicie poświęca na rzecz różnych organizacji społecznych, chętnie poświęca dłuższą chwilę na rozmowę z naszym współpracownikiem. Na pytanie współpracownika naszego o przebiegu zmusiła pracy Komitetu, uprzejma rozmówczyni odpowiada:

— Praca Komitetu trwa już przeszło dwa lata. Historia wysiłków Komitetu, dążących do zrealizowania zamierzonego dzieła, została — naprawdę — tak ściśle podana panom przez płk. Blockiego, że niewiele można ją uzupełnić. Zwróciłam jedynie uwagę, że płk. Blocki przemilczał — jak sądzę umyślnie przez skromność — wielki udział w dziele budowy pomnika oficerów i szeregowych 42 p. p. Mianowicie wszyscy oficerowie i podoficerowie pułku, od chwili założenia kamienia węgielnego pod budowę pomnika, opodatkowali się dobrowolnie na rzecz Komitetu w różnej stopie procentowej i wpływy ze źródła tego każdego miesiąca zwiększają fundusze Komitetu. Pobór uchwalonych składek trwać będzie aż do pokrycia wszystkich kosztów budowy i zobowiązań Komitetu.

— Z jakich źródeł, prócz składek pułkowych, tworzył się fundusz na budowę pomnika?

— Dotychczas zebrany fundusz w sumie około 20.000 zł. powstał przeważnie drogą ofiar publicznych. Zainicjowany przez Komitet łańcuch ofiar związał szereg ludzi, przedstawicieli różnych sfer społecznych, którzy nie szczędzili poparcia materialnego na rzecz tak wielką, jak na budowę pomnika Chwały Poległych za wolność Narodu. Dzięki akcji członka Komitetu p. Markusa, wpływały nawet sumy dość znaczne ze sfer przemysłowych. Poza tem w karnawale urządzony był bal 42 p. p., z którego czysty dochód w sumie około 2.000 zł. poważnie zasilł kasę Komitetu. Wszystko to jednak jest mało wobec ogromu kosztów, zwią-

zanych z budową pomnika. Całość wydatków wyniesie sumę około 50.000 zł. Jest to koszt duży, lecz wzmianka za to Białystok zdobędzie piękny i artystycznie wykonany pomnik na cześć i chwałę wieczną naszych Niezlomnych Rycerzy!

— Czy można prosić o informację, jak się odbywał wybór projektu pomnika?

— Ze względów oszczędnościowych Komitet postanowił swego czasu nie ogłaszać konkursu na projekt pomnika, lecz przyjąć propozycję gen. Weraskiewicza i rozpatrzyć nadesłane na skutek zaproszenia projekty znanego w kraju artysty rzeźbiarza p. Juszczyka. Z kilku ocenianych przez Komitet projektów zaaprobowano projekt obecnie realizowany o wielkiej wartości artystycznej i symbolicznej. Ranny Żołnierz Polski, slaniający się z braku sił na nogach, wspomagany przez boginię Zwycięstwa do dalszej walki i otrzymujący z jej rąk wawrzynny Chwały — najdobitniej symbolizują historję naszych walk i trudów w boju o Polskę.

— Jakie prace przedsięwziął Komitet na dni najbliższe?

— W związku z odsłonięciem i poświęceniem pomnika trwają prace nad ustaleniem programu uroczystości i przygotowaniem obchodu. Jednocześnie cała energia Komitetu zafundowała się na kolportażu biletów omawianej już loterii. W dniu dzisiejszym naprzykład wraz z p. płk. Blockim rozkolportowaliśmy około 200 biletów. Ceną pomoc w akcji sprzedaży biletów zaoferowali dotychczas: p. wicewojewoda Zawistowski, Komendant Wojewódzki P. P. insp. Charlamagne, prezes Izby Skarbowej — p. Światalski, prezes Sądu Okręgowego — p. Zuberewicz, dyrektor gimnazjum męskiego — p. Kwapiński, dyrektor seminarjum — p. Zaremba, dyrektorka gimnazjum żeńskiego — p. Dobkowa. W dniach najbliższych zwrócimy się w tej sprawie do zrzeszeń urzędników państwowych, komunalnych i kolejowych, oraz rozpoczniemy akcję na terenie powiatów Sądziw. że natopkamy wszędzie zrozumienie i współdziałanie. Dotychczas poważniejsze ilości losów zakupili: zespół 42 p. p. — 1.000 biletów i twórca pomnika p. Juszczyk — 100 biletów. Oczekujemy dalszej rywalizacji w tym kierunku.

— Dziękując za cenne informacje, wysłannik nasz pożegnał uprzejmą interlokutorkę.

Miesiąc Pomorza

Wczoraj wieczorem t. zn. 19 b. n. odbyło się w sali Rady Miejskiej zebranie Miejskiego Komitetu „Miesiąc Pomorza”. Wypelniona sala Rady Miejskiej, świadczyła o należytym zainteresowaniu społeczeństwa kwestją Pomorza.

Komitet Miejski „Miesiąc Pomorza” ukonstytuował się następująco:

Przewodniczący—Starosta Grodzki p. I. Mieszkowski.

I Wiceprzewodniczący — wiceprezydent miasta mec. Ziemiński. II Wiceprzewodniczący — dr. Z. Siemaszko. Sekretarz p. Paweł Wawryk. Skarbnik p. Wajnach.

Komisarzem Komitetu został p. St. Ledóchowski, prezes Koła Zw. Obr. Kr. Zach.

Członkowie Komitetu: pp. prezydent W. Hermanowski, ks. dz. Chodvko, dr. Rozenmann, ks. pastor Zirkwitz, ks. dziekan Guszkiwicz, ks. pastor Horodyszcz, płk. Kmicic-Skrzyński, płk. Remiszewski, płk. Blocki, płk. Porczyński, ks. dyr. Halko, insp. Jurecki, red. Marja Lubkiewiczowa, poseł Jan Walewski, red. P. Kaplan, prezes Światalski, prezes Zubelewicz, dyr. E. Burczyński,

insp. H. Charlamagne, naczelnik Sienczewski, dyr. Łapiński, dyr. Wysocki Aleks., dyr. Pigłowski, insp. Butwilowicz, Józef Przytuła, Mikolaj Korbutt, prezes d-r Wittek, N. Miciłowska, prof. H. Pacewiczówna, Z. Kamińska, H. Zbirohowska-Kościńska, komend. I. Markus, rejent S. Jankowski, mec. W. Olszński, prezes F. Filipowicz, M. Szuff, d-r Lewitt, d-r Perelsztejn, prof. A. Rutkowski, L. Ślusarczyk, prezes W. Śniezko, starosta A. Kaczmareczk, por. H. Pracki, prezydent Grosser, płk. Kmicic-Skrzyński, dyr. K. Riegert, komisarz Buś.

Sekcja propagandowa: przewodniczący prof. F. Echeński. Wiceprzewodniczący prof. M. Goławski. Członkowie: dyr. W. Antonowicz, red. M. Lubkiewiczowa, red. P. Kaplan, red. A. Faranowski, dyr. K. Zurkewski, dyr. Wajnstadt.

Sekcja imprezowo-dochodowa: przewodniczący dyr. E. Burczyński, Wiceprzewodniczący dyr. Borowiczowa i Jakób Bekier. Członkowie: inż. Szpikowski, dyr. Łapiński, Szczęśnaw, A. Rutkowski, Cauzmer, H. Pacewiczówna, H. Zbirohowska-Kościńska, dyr. Borowicz, Z. Kamińska, na-

Ważne dla hodowców koni

W dniach najbliższych na terenie naszego województwa odbędzie się zakup koni remontowych do wojska w następujących miejscowościach:

- W dniu 21 listopada w Wołkowysku,
- w dniu 25 listopada w Sokółce,
- w dniu 26 listopada w Indurze (pow. grodzieński),
- w dniu 27 listopada w Skidlu (pow. grodzieński),
- w dniu 28 listopada w Grodnie.

Kupowane będą tylko wałachy i jaszowe klacze w wieku od 3 pól do 6 lat, o wymiarach najmniej 150 cm. w kłębie, typu artysteryjskiego i kawaleryjskiego bezpośrednio od rolników.

Hodowcy, którzy zechcą sprzedać swoje konie, muszą je odpowiednio przygotować.

Przedwzyskaniem konie przeznaczone na sprzedaż muszą być w dobrej kondycji, wypoczęte, dokładnie oczyszczone. Właściciel konia musi okazać kslążeczkę e widencyjną ko la (dowód tożsamości), oraz legitymację należącą do Kółka Rolniczego lub innej organizacji o charakterze rolniczo-gospodarczym, oraz zapasową uzdeczkę i 2 nowe powrozy.

Koni niewyrośniętych, źle zbudowanych i starszych ponad 6 lat na spedy doprowadzać nie należy.

Powstanie inwalidzkich komitetów lokalnych
zbiórki na budowę łodzi podwodnej

W związku z pismem Wydziału Wykonawczego Głównego Komitetu budowy łodzi podwodnej „Odpowiedź Treviranusowi” Zarząd Wojewódzki Związku Inwalidów Wojennych zorganizował lokalne Komitety przy Powiatowych Kolach na terenie województwa celem przeprowadzenia zbiórki pomiędzy inwalidami.

czeln. Sienczewski A. Lichtensztejn komdt. Mańkowski, mec. B. Dorozynska, płk. Kmicic-Skrzyński, I. Szellerowa, J. Misztal, Woroszyński, płk. Głowacki, kpt. Zacharewicz, płk. Kmicic-Skrzyński, Leon Pollak, Izak Markus, Izak Pines, Oswald Trylling, Towel Krusman, Efm Cytron, Stanisław Homan, Ludwik Mioduszewski, Rubinsztejnowa, I. Gurwicz, P. Gielczyński, W. Śniezko, W. Koczara, rejent St. Jankowski, por. Pracki, Moniek Kwietowicz.

Sekcja szkolna: przewodniczący: prof. Barucki Leon, wiceprzewodn. insp. Jan Janicki i dyr. Tillemann. Członkowie: ks. dyr. Halko, dyr. W. Antonowicz, dyr. Zaremba, dyr. Zeligmann, dyr. Guttman, dyr. Motoszko, prof. Kossekówna, dyr. Dobkowa, ks. kan. Abramowicz, prof. Stefan Bialik.

Komisja Rewizyjna, przewodn. dyr. W. Zbirohowski-Kościńska, zast. przewodn. H. Zebin. Członkowie: mec. Otto, rej. Urbanowicz, inż. Łada.

Szczegółowy przebieg prac Komitetu „Miesiąc Pomorza” — podamy. Można już dziś powiedzieć, że program „Miesiąc” jest bardzo obszerny i wszechstronny.

Prezydium Komitetu Miejskiego „Miesiąc Pomorza” zaprasza tą drogą pp. członków poszczególnych sekcji na zebranie, jakie w piątek dn. 21 b. m. o godz. 6-ej wieczorem odbędzie się w sali Rady Miejskiej, w celu przydziału funkcji i zorganizowania „Miesiąca”.

Przybycie konieczne i obowiązkowe.

Napad bandycki

W dniu 17 b. m. o godz. 2-ej w nocy do mieszkania Anny Karwackiej, we wsi Zawisty Nadbrzeżne, w pow. ostrowskim, za pomocą wyjęcia okna z zawiasów, dostali się dwaj zamaskowani bandyci, którzy pod groźbą rewolwerów zażądali wydania pieniędzy. Karwacka, która poprzedniego dnia otrzymała większą sumę pieniędzy od

męża z Ameryki i pieniądze te złożyła w Pocztowej Kasie Oszczędności, odmówiła żądaniu bandytów, tłumacząc się, że pieniądze w domu nie posiada. Wtedy jeden z rabusiów zatrzymał ją w łóżku, drugi zaś rozpoczął poszukiwanie pieniędzy, lecz znalazł tylko w szafce 4 zł., które bandyci zabrali, poczem zbiegli.

Jak powstał „cocktail”

Jak wiadomo cocktail (ogon koguta) oznacza mieszaninę różnych gatunków i rodzajów napojów alkoholowych, jak jednak powstała ta dziwna nazwa, opowiada nam jedno z pism amerykańskich. Oto do przypadkowej gospody we wsi Elmsford, na drodze z Tarrytown do White Plains pod Nowym Jorkiem, przybył raz oddział żołnierzy pod dowództwem kapitana. Kawalerzyści zażądali wina. Ponieważ gospodarz wina nie posiadał, przyniósł co miał w piwnicy, t. j. gorzką wódkę, likier pomarańczowy i jedną butelkę szampa. Wówczas jowialny kapitan wpadł na pomysł, aby wszystkie te napoje zmieszać. Powlewał wszystko do obszernego naczynia, mieszając następnie piórem z ogona koguta, któremu przed chwilą jeden z jego żołnierzy ukrył łeb. Ubawieni kawalerzyści nazwali ten nowy napój napojem z pod ogona koguciego, z czego powstała następnie popularna dziś nazwa „cocktail”.

Z dnia i nocy

Kradzież. Na szkodę Rymasza Józefa (Mazowiecka 58) dokonano kradzieży królików z chlewka wartości 230 zł.

Z sali sądowej

Kłótnia na rzekę. W dniu 31 marca r. b. mieszkańcy m. Brańska, Protazy Więcka, Jacenty Filiński i Antoni Rapcewicz podczas łowienia ryb na rzece Narwi zauważyli Antoniego Sycewicza, który im wyjął sieć, zastawiając własną. Doszło do kłótni a po chwili do bójk. Filiński chwycił wósko i uderzył nim w głowę Sycewicza. Sąd Okręgowy w Białymstoku skazał Filińskiego na trzy miesiące więzienia, jednocześnie zasądził powództwo w wysokości 95 zł. na rzecz poszkodowanego, zaś pozostałych uwięził z braku dowodów winy.

Pogrzeb w obłokach

Z Sydneyu donoszą: Zgodnie z ostatnią wolą zmarłego mr. Williama Kingsforda Smitha, ojca słynnego lotnika, zwłoki jego zostały rzucone z samolotu w fale oceanu Spokojnego.

Ceremonia pogrzebowa dokonana została przez komendanta Kingsforda Smitha na pokładzie trójmotorowego samolotu „Southern Sun”. W odległości 5 km. od portu Sydney wrzucił komendant Smith proch swego ojca w głębie Pacyfiku.

W aeroplanie znajdowali się poza tym mister Ulm, który towarzyszył Smithowi w jego locie aparatem z „Southern Cross” z San Francisco do Brisbane, oraz biskup Wilton i ksiądz Fielding, którzy dokonali ceremonii religijnych.

Lekarz-dentysta

A. Bernblum

Białystok, Sienkiewicza 14
tel. 6-86 POWRÓCIŁ

Istniejący od r. 1917.

Zakład elektrotechniczny Adolfa Krauzego w Białymstoku

po pożarze uruchomiony został przy ul. Kilińskiego Nr. 6 tel. 3-30. Naprawa wszelkiego rodzaju maszyn elektrycznych. Przeprowadzenie instalacji elektr. Dostawa wszelkiego rodzaju maszyn elektr. i silników Diesla.

Ceny nader umiarkowane 132-3

Biurowisko architektoniczne

INŻYNIER

M. SZPIKOWSKIEGO

ul. Sienkiewicza Nr. 67.

Telef. 1-23.

udziela porad budowlanych w sprawach odwołań do władz nadzorczych i. t. p.

Wykonuje projekty, plany, kosztorysy, przyjmuje dozór techniczny przy wszelkich robotach budowlanych.

133-3

MIESZKANIE

2 pokoje i kuchnia do wynajęcia, Warszawska 108.

140-2

APOLLO Dziś

Początek 6³⁰, 8²⁰, 10¹⁰

Pierwszy dźwiękowy film na tle krwawej rewolucji

POCHODNIA (narodziny MARSYLJANKI)

Romans dwojga młodych wśród krwawych konfliktów narodowych
LAURA la PLANTE jako rewolucjonistka
JOHN BOLES jako kapitan gwardji królewskiej

„MODERN” Dziś

Początek 6¹⁵, 8¹⁰, 10¹⁰

POCALUNEK

Wielki dramat erotyczny. W roli głównej kusząca, zmysłowa

GRETA GARBO

Ponadto: WSZYSTKO NA OPAK Ponadto: wspaniała komedia dźwiękowa

Kino „POLONJA”

DZIŚ PREMIERA

Rewelacyjne wznowienie! Nowe opracowanie!

HARRY LIEDTKE, LIAN HARVEY,

HANS JUNKERMAN, MARY KID
w porwającym filmie z życia przedwojennego Wiednia p. t.

WIEDŃ MIASTO MOICH MARZEŃ

CENY OD 50 groszy

Kino „PRZYSTAŃ”

Dziś premiera 18,20,22

ul. Kilińskiego 2 (Hotel Ritz)

Początek seansów w czwartek
Ceny biletów: dla młodzieży 40 gr.,
dla dorosłych 80 gr. i loża 1 zł. 20 gr.

Dla młodzieży dozwolono przez Ministerstwo WSPANIAŁY FILMHISTORYCZNY

MARKIZ D'ÉON

Nad program: m. Gdańsk TORY z NIESPODZIANKAMI

142-1

NOWOOTWARTY

**ZAKŁAD POGRZEBOWY
BUGENJUSZA ROZBICKIEGO**

Białystok, Św. Rocha 1.

poleca
trumny metalowe i zwyczajne,
wieńce żałobne i przedmioty
dewocyjne.

Ceny konkurencyjne 89-15

FABRYKA KAFELI

Budowa pieców,
PRZENOŚNYCH PIECYKÓW
i KUCHENEK

B-ci inż. A. A. ŁUCEJKO

Białystok,
ul. Grunwaldzka Nr. 28

OTTWEL BINNS

43

Wyspa pięciu palm

(Java Jack)

W przekładzie autoryzowanym K. Bukowskiego

Rozdział jedenasty

(Ciąg dalszy)

Oczy jej skierowały się w stronę, w której zniknęła łódź.

— Tak jest, to byli moi ludzie — odparł biały człowiek, którego marynarze nazywali mister Brownem. — Nie wiedziałem jednak, co to za lotry, gdy wystąpił ich na ład. Musieli się dowiedzieć, poco ich tutaj posłałem i obudziła się w nich żądza. Ale nie potrzebujesz się ich lękać bo odjadą bez nich.

Urwał na chwilę i ciągnął dalej;

— Zaufasz mi więc i przywieziesz swojemu ojcu krzyż szmaragdowy?

Palgrave i Blake czekali z zapartym oddechem na odpowiedź dziewczyny. Była zupełnie spokojna i spojrzała badawczo w twarz mężczyzny.

— Pójdę z panem — odpowiedziała po krótkim wahaniu — ale krzyż mogę wydobyć dopiero jutro w czasie głębokiego odpływu morza. Mój ojciec schował go dobrze.

— Wiem o tem — odparł mężczyzna, rzucając spojrzenie w kierunku wyspy pięciu palm — ale pięć godzin to nie jest wieczność. Pójdziemy na mój okręt, gdzie będzie bezpieczna i popłyniemy do wyspy, abyśmy byli gotowi, gdy nastąpi odpływ morza.

— Dobrze! — odparła dziewczyna. — Chodźmy do pańskiego okrętu.

Java poruszył się nagle za krzewem, tak, że Blake wyciągnął po niego niespokojnie rękę.

— Mistrze Palgrave — szepnął — Chyba nie zechce pan działać teraz? To byłoby bezsensowne. Ci Chińczycy rozprują panu brzuch, zanim zdola pan doliczyć do pięciu. Przed ranem ludzie ci nie przedsięwzięją niczego, a w nocy udamy się na wyspę i ubiegniemy ich.

— Jak? — zapytał Palgrave.

— Łódka, która znajduje się tam na dole, jest wprawdzie uszkodzona, ale zdołamy ją naprawić. W najgorszym razie ukradniemy łódź ludziom, którzy stąd odjechali. Nie popłynęli daleko i wyszukali sobie w pobliżu kryjówkę, aby obserwować stamtąd parowiec.

Rozdział dwunasty.

Nocna jazda.

Java i Blake przeczekali za olbrzymimi krzewami, aż łódź dotrze do parowca. Potem odwrócili się w milczeniu i wrócili do swoich towarzyszy. Zastali ich niezwykle zdenerwowanych. Callaghan i dziewczęta byli świadkami części zajść na wybrzeżu i chcieli dowiedzieć się czegoś więcej. Java opisał im położenie w krótkich słowach i zakończył:

— Przed najbliższym odpływem morza musimy być na drugiej wyspie, w przeciwnym razie nie zdołam dotrzymać słowa Robjohnowi. Przepłynąć tam nie możemy, ale ja i Blake zabierzemy łódź tym chińskim lotrom, którzy stąd uciekli.

— Spodziewam się, Jack, że narazi się pan na niebezpieczeństwo — zauważył Callaghan.

— Nie, ale nie ustąpię przed żadnym, jeśli to okaże się konieczne dla osiągnięcia mego celu — odparł Palgrave tonem, wykluczającym wszelki sprzeciw.

W pół godziny potem wyruszył z Blake. Udali się przez las w kierunku, w którym odpłynęła łódź i po pewnej chwili dotarli do pochyłości, biegnącej wzdłuż wybrzeża. Dzień miał się ku końcowi, gdy dotarli do drugiego pasma piasku w części wyspy, której dotychczas nie znali. Java spojrzał na morze i ujrzał światła kotwiczne parowca, przeświecającego blade przez mroki, potem rozejrzał się po wybrzeżu, na którym początkowo nie było widać nic.

Usiłowali przeniknąć ciemności. Ciszę nocy przerywał tylko szum fal, uderzających o skałę. Obej mężczyźni nadsluchiwali z zapartym oddechem i śledzili, ale nic nie odkryli. Po pewnej chwili szepnął rozczarowany Blake:

— Tutaj niema ich, mister Palgrave. Może popłynęli do innej wyspy.

— Poczekajmy. Jeśli ludzie ci są tutaj, rozpalili ogień w miejscu, niewidocznym z parowca.

— Co pan robi, mister Palgrave, jeśli pan ich znajdzie? Ich jest pięciu, a nas dwóch.

— Tak jest, ale są oni przejęci strachem, a ja mam plan, który ich zupełnie zaskoczy.

Blake nie zadawał dalszych pytań, ale udał się za swoim towarzyszem wzdłuż wybrzeża, zmywanego przez przypływ i odpływ morza. Na piasku roito się od raków morskich, które zmykały śpiesznie przed obydwojma mężczyznami. Po kilku minutach Blake chwycił Javę za ramię i zatrzymał go.

— Są tam — rzekł. — Widzi pan, tam!

Wskazał słabe światło na wodzie za wystającą skałą.

c. d. n.

Redaktor przyjmuje od godz. 12-13; telefon № 10-06 dodatkowy. Redakcja czynna od godziny 12-14 i od 19-21. Telefony Redakcji: dzienny — 10-06, nocny — 2-73, Rękopisów redakcja nie zwraca.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnieniem do domów, lub przesyłka pocztowa — 4 zł.

CENY OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowej wysokości przed tekstem — 70 gr.; w tekście 80 gr. za tekstem — 25 gr.; kronika reklamowa, komunikaty — 1 zł za wiersz redakcyjny; drobne — 20 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelastyczne 50 proc., drożej; z zastrzeżeniem miejsca — 25 proc. drożej; Nekrologi 50 proc. taniej, dla poszukujących pracy — 50 proc. niższe. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Układ ogłoszeń przed tekstem 5° łamowy, za tekstem 10° łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Wydawca: Jan Walewski

Polska Drukarnia w Białymstoku, Sp. Akc., Białystok ul. S-go Rocha 3.

Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Migacz